

XX-OJI JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ
PSICHOLOGŲ KONFERENCIJA

BENDRYSTĖS VEDINI

2023 M. BALANDŽIO 28 D.

**PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ
LEIDINYS**

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS

Pirmininkė:

Augustė Nomeikaitė

Nariai:

Agnietė Kairytė

Dovilė Mikučionytė

Rita Žiauberytė-Jakštienė

Studentai:

Ieva Bartašiūtė

Paulius Miškinis

Rūta Macijauskaitė

LiPSA nariai:

Rasa Jokubauskaitė

Evelina Laurynaitė

Silvija Žukaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

Pirmininkė:

prof. habil. dr. Danutė Gailienė

Nariai:

prof. dr. Evaldas Kazlauskas

doc. dr. Sigita Girdzijauskienė

dr. Dovilė Barysė

dr. Lina Gervinskaitė-Paulaitienė

KONFERENCIJOS RĖMĖJAI

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

INFORMACINIS RĖMĖJAS

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

<https://doi.org/10.15388/JMPK23>

ISBN 978-609-07-0845-3

chaotiškai ($\beta = -0,15$, $p < 0,05$). O kuo labiau mokytojui būdinga priešinga dėmesingam įsisąmoninimui būsenai, tuo labiau taikomi nemotyvuojantys – kontroliuojantis ($\beta = 0,49$, $p < 0,001$) ir chaotiškas ($\beta = 0,28$, $p < 0,001$) – mokymo stiliai ir tuo mažiau taikomi motyvuojantis, autonomiją skatinantis ($\beta = -0,19$, $p < 0,01$) ir struktūruojantis ($\beta = -0,27$, $p < 0,001$), stiliai. Tikimasi, kad šio tyrimo rezultatai motyvuos mokyklų administraciją ir mokytojus ieškoti galimybių praktikuoti dėmesingą įsisąmoninimą.

Raktiniai žodžiai: dėmesingas įsisąmoninimas, savideterminacijos teorija, esminiai psichologiniai poreikiai, (ne)motyvuojantis mokinius mokytojo bendravimas.

DARBUOTOJŲ SOCIALIZACIJOS RODIKLIŲ IR PATIRTIES SĄVEIKAUJANT SU ŽAIDYBINIMO ELEMENTAIS SĄSAJOS

Žigimantas Pečiūra

Vilniaus universitetas

Žaidybinimo elementai yra vis plačiau taikomi žmogiškųjų išteklių valdymo procesuose, įskaitant ir naujų darbuotojų įvedimą. Nors jų sukeltos pasekmės yra vertinamos nevienareikšmiškai (Hammedi et al., 2021), dauguma organizacijų žaidybinimą priima palankiai dėl jo motyvacijos ir įtraukimo dindinimo savybių (Nah et al., 2019). Šie aspektai yra itin aktualūs naujiems darbuotojams, tačiau praktika rodo, kad netinkamai naujokams pritaikyti žaidybinimo elementai neleidžia pasiekti norimų rezultatų (Jedel & Palmquist, 2021), o tai gali apriboti jų socializacijos procesą. Todėl tam, kad žaidybinimas būtų taikomas pagrįstai ir tikslingai, yra svarbu atsižvelgti į naujų darbuotojų patirtis jiems sąveikaujant su žaidybinimo elementais darbo aplinkoje. Šio tyrimo tikslas – įvertinti, kaip sąveikos su žaidybinimo elementais ypatumai yra susiję su darbuotojų socializacijos rodikliais.

Tyrimo dalyvavo 149 patogiosios atrankos būdu atrinkti įvairių specialybių darbuotojai. Iš jų – 129 moterys (86,58%) ir 20 vyrų (13,42%) (amžiaus vidurkis – 35,97 m. ($SD = 11,27$)). Tyrimo dalyviams buvo pristatyti 9 žaidybinimo elementų aprašymai (*Taškai / taškų sistema, Lyderių lenta, Ženkleviai / trofėjai, Lygiai / lygių sistema, Progreso sekimas / progreso juosta, Avatares / profilis, Pokalbių kanalai / klanai / gildijos, Iššūkiei, Varžybos / konkursai*), kuriais remiantis darbuotojai turėjo įvertinti, su kuriais iš jų susiduria savo darbo aplinkoje; taip pat – koks yra šios sąveikos dažnis ir įsitraukimo lygis. Šių žaidybinimo elementų parinkimas yra grindžiamas jų populiarumu darbiname kontekste ir naudojimu kituose panašaus pobūdžio tyrimuose (pavyzdžiui, Mattke & Maier, 2021). Taip pat tyrime buvo naudojami instrumentai, vertinantys pagrindinius socializacijos rodiklius: vaidmens aiškumo skalė (Morrison, 1993), socialinė integracijos bei užduočių atlikimo meistriškumo skalės (Morrison, 2002), įsipareigojimo organizacijai skalė (O'Rilley & Chatman, 1986) ir bendriniai teiginiai, vertinantys darbuotojų pasitenkinimą ir ketinimą išeiti iš darbo.

Remiantis k-vidurkių klasterinės analizės rezultatais, tyrimo dalyviai buvo suskirstyti į 3 grupes pagal sąveikos su žaidybinimo elementais ypatumus. Įvertinus tyrimo dalyvių socializacijos rodiklius, buvo nustatyta, kad šios grupės tarpusavyje skiriasi vaidmens aiškumo ir internalizacijos (vieno iš įsipareigojimo organizacijai komponentų) rodikliais – visai su žaidybinimo elementais nesusiduriančių darbuotojų ir darbuotojų, susiduriančių su mažesniu žaidybinimo elementų kiekiu bei mažiau intensyviai sąveikaujančių su jais, rezultatai buvo aukštesni nei tų, kurie darbo aplinkoje susiduria su didesniu žaidybinimo elementų kiekiu ir

aktyviau sąveikauja su jais. Siekiant išsiaiškinti šiuos skirtumus, paaiškėjo, kad pastarajai grupei priklausantys tyrimo dalyviai, rečiau susidūrė su tokiais žaidybinimo elementais, kaip progreso sekimas, iššūkiai ir pokalbių kanalų grupės.

Remiantis tyrimo rezultatais, darytina išvada, kad žaidybinimo reikšmė naujokų socializacijos procesui yra sąlyginai žema, tačiau jai didžiausios įtakos turi ne žaidybinimo elementų kiekis ir sąveikos su jais intensyvumas, o tikslinga sąveika su atitinkamais žaidybinimo elementais.

Raktiniai žodžiai: Darbuotojų socializacija, žaidybinimas, žaidybinimo elementai.

ŽIAURIOS ŽINIASKLAIDOS VARTOJIMO, SMURTO PATIRČIŲ VIEŠOJE VIETOJE IR SUVOKIAMO APLINKOS SAUGUMO SAŠAJOS JAUNŲ SUAUGUSIŲJŲ POPULIACIJOJE

Greta Puzaitė

Vilniaus universitetas

Daugelyje iki šiol publikuotų tyrimų, kuriuose nagrinėjamas žiaurus turinys, didelis dėmesys skiriamas tradicinei žiniasklaidai, kai tuo tarpu socialiniai tinklai lieka nuošalyje. Pasak kultivacijos teorijos, žiniasklaidoje matoma informacija gali pakeisti tai, kaip suvokiame elgesio normas realiame gyvenime (Gerbner & Gross, 1976). Nors ankstesniuose tyrimuose plačiai nagrinėjamas žiniasklaidoje matomos agresijos perkėlimas į realų gyvenimą, trūksta informacijos apie tai, kaip žiaurus turinio vartojimas socialiniuose tinkluose siejasi ne tik su suvoktu saugumu, tačiau ir su saugumo užtikrinimo elgesiu. Taigi šio tyrimo tikslas yra ištirti žiaurus turinio socialinėse medijose vartojimo, suvokto aplinkos saugumo, smurto patirties viešose vietose ir saugumo užtikrinimo elgesio ryšį.

Tyrimo dalyvavo 88 Vilniaus universiteto studentai (73 moterys (80%) ir 13 vyrų (14,3%)), respondentų amžius – nuo 18 iki 24 metų. Visi darbe naudojami instrumentai buvo sukurti specialiai šiam tyrimui – dalyviams pateikta medijų stebėjimo anketa, Saugumo užtikrinimo elgesio klausimynas (Cronbach $\alpha = 0,81$) bei du klausimai apie smurto patirčių skaičių viešumoje. Suvoktas aplinkos saugumas vertintas tyrimo dalyviams pateikiant 16 įvairias viešas vietas vaizduojančių fotografijų (Cronbach $\alpha = 0,88$). Statistinė analizė parodė, kad žiaurus turinio stebėjimas socialinėse platformose *Tik tok* ($r_s = -0,343$; $p = 0,001$) ir *Discord* ($r_s = 0,232$; $p < 0,05$) siejosi su suvokto aplinkos saugumo vertinimu, o tokio turinio stebėjimas socialinėje naujienų platformoje *Reddit* ($r_s = -0,216$; $p < 0,05$) turėjo ryšį su saugumo užtikrinimo elgesiu. Taip pat buvo rastos sąsajos tarp žiaurus turinio vartojimo visose platformose ($r_s = 0,223$ $p < 0,05$) ir smurto patirčių viešumoje. Atlikta daugialypė regresinė analizė buvo statistiškai reikšminga ($F(4,83) = 10,644$, $p < 0,001$), $R^2 = 0,339$ ir parodė, kad tiriamieji ėmėsi daugiau veiksmų, susijusių su jų saugumo užtikrinimu viešumoje, jeigu jie aplinką suvokė kaip labiau pavojingą. Tyrimas parodė, jog žiaurus turinio stebėjimas žiniasklaidoje susijęs su aplinkos saugumo suvokimu ir saugumą užtikrinančiu elgesiu realiame gyvenime bei ankstesnėmis smurto patirtimis.

Raktiniai žodžiai: Medijų psichologija, saugumo poreikis, suvokiamas saugumas, žiauri žiniasklaida.